

บทที่ 1

ความหมาย ความเป็นมา และลักษณะของการเงินบริหารโครงการ

บทนำ

เนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับหลักประกันโดยตรงมีเพียงกฎหมายว่าด้วยการค้าประกัน จำนอง จำนองเครื่องจักร และจำนำ ซึ่งมีข้อจำกัดในกฎหมายแต่ละประเภท ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาโครงการอุตสาหกรรม จึงทำให้สถาบันการเงินต้องหาเครื่องมืออื่นมาพัฒนาทรัพย์สินหรือสิทธิที่ผู้กู้มีอยู่ เพื่อเป็นหลักประกันเพิ่มเติมในการให้สินเชื่อโครงการ โดยการนำแบบอย่างหลักประกันบางประการมาจากต่างประเทศ ทั้งนี้สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อก็ยังไม่แน่ใจ ถึงสถานะทางกฎหมายของสัญญาหลักประกันบางประการที่ทำกับผู้กู้ ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรจะมีการวิเคราะห์ถึงสถานะของสัญญาหลักประกันตามกฎหมายไทย ตลอดจนประเด็นกฎหมายที่เกิดขึ้นจากสัญญาหลักประกันต่างๆ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

สมมุติฐานของวิทยานิพนธ์

สัญญาหลักประกันที่ผู้กู้ยืมทำกับสถาบันการเงินสามารถใช้เป็นหลักประกันได้ตาม
กฎหมายไทย

ทฤษฎีทางนิติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นหลักของวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้

หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา

วิธีการวิจัยเอกสาร

วิธีการวิจัยเอกสาร โดยค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญญา ตำราและหนังสือกฎหมายไทย ตั๋วบทกฎหมายไทย คำพิพากษาศาลฎีกา บทความที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ หนังสือคำอธิบายกฎหมาย และบทความต่างประเทศ ส่วนการศึกษาและการเขียนจะใช้วิธีพรรณนาและวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ โดยอาศัยหลักเกณฑ์มาจากทฤษฎีหลักกฎหมาย กฎหมายไทย คำพิพากษาศาลฎีกา กฎหมายต่างประเทศ แนวทางปฏิบัติของไทยและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงหลักการตีความของศาลไทยในเรื่องหลักประกันชนิดต่างๆ ที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นเป็นอย่างไร
2. เพื่อวิเคราะห์ว่าสถานะทางกฎหมายของหลักประกันชนิดต่างๆ ที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นเป็นอย่างไร
3. เพื่อทราบถึงแนวทางในการจัดหาหลักประกันสำหรับสัญญากู้ยืมเงินเพื่อโครงการอุตสาหกรรมในต่างประเทศแบบต่างๆ
4. เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นโดยพิจารณาจากแนวทางของกฎหมายต่างประเทศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมเศรษฐกิจของไทย เกี่ยวกับการหาหลักประกันตามสัญญากู้ยืมเงินสำหรับโครงการอุตสาหกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

1. สามารถทราบถึงหลักการตีความของศาลไทยในเรื่องหลักประกันชนิดต่างๆ ที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นเป็นอย่างไร
2. สามารถวิเคราะห์ได้ว่าสถานะทางกฎหมายของหลักประกันชนิดต่างๆ ที่สถาบันการเงินจัดทำขึ้นเป็นอย่างไร

3. สามารถทราบถึงแนวทางในการจัดหาหลักประกันสำหรับสัญญากู้ยืมเงินเพื่อโครงการอุตสาหกรรมในต่างประเทศแบบต่างๆ

4. สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็นโดยพิจารณาจากแนวทางของกฎหมายต่างประเทศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมเศรษฐกิจของไทยเกี่ยวกับการหาหลักประกันตามสัญญากู้ยืมเงินสำหรับโครงการอุตสาหกรรม

1.1 ความหมายของการบริหารโครงการ*

ในการดำเนินโครงการหรือธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง เงินลงทุน (investment fund) เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่ง และเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้โครงการหรือธุรกิจสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี ทั้งนี้ไม่ว่าโครงการหรือกิจการดังกล่าวจะเป็นการดำเนินการโดยภาครัฐหรือเอกชน การเงินก็มีความสำคัญต่อความอยู่รอดและมีผลถึงการดำเนินการหรือผลประกอบการของกิจการดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการดำเนินการหรือการประกอบกิจการเป็นการดำเนินการโดยภาคเอกชน เนื่องจากภาคเอกชนไม่มีกลไกเหมือนภาครัฐ ซึ่งอาจจัดหาเงินลงทุนมาดำเนินโครงการหรือกิจการโดยมาตรการทางการเงินและหรือการคลังของภาครัฐ นอกจากนี้การดำเนินโครงการของภาคเอกชนจะมีความเสี่ยงต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจนอาจทำให้ต้องล้มเลิกกิจการในที่สุดได้ ในกรณีดังกล่าวจะมีบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือหลายฝ่ายรับผลกระทบจากความเสียหายดังกล่าว ซึ่งอาจเป็นเจ้าของกิจการเอง หรือบุคคลภายนอก เช่น ผู้ค้าประกัน หรือธนาคารอื่นที่ออกหนังสือค้ำประกันให้ ดังนั้น ในการดำเนินโครงการที่เริ่มใหม่ จึงมักมีการกระจายความเสี่ยงในการดำเนินการด้วยการขอให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการบางส่วน อย่างไรก็ตาม ในการให้สินเชื่อแก่โครงการใหม่ๆ ที่ยังไม่มีชัดเจนของรายได้ผู้ให้สินเชื่อจะมีความเสี่ยงสูงมากขึ้น เพราะความสำเร็จของโครงการจะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตด้วยไม่เหมือนกับการให้สินเชื่อแก่โครงการหรือกิจการที่ได้ดำเนินกิจการไปบ้างแล้ว ในบทที่ 1 นี้ผู้เขียนจะได้อธิบายถึงหลักการทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการเงินบริหารโครงการ

*การเงินบริหารโครงการนั้น เป็นคำที่ใช้แทนคำว่า "Project Finance" ในภาษาอังกฤษ ในบางแห่งอาจใช้คำว่า "สินเชื่อโครงการ" แทนได้

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าธุรกิจมีความจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนในการดำเนินงานต่างๆ ของกิจการเริ่มแรกตั้งแต่การก่อตั้งโครงการ การก่อสร้างโรงงาน การซื้อวัตถุดิบมาเพื่อใช้ผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป ซื้อสินค้ามาเพื่อขาย และถ้ามีการขายสินค้าเชื่อ ก็ต้องลงทุนในลูกหนี้การค้า การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรหรือโรงงานสำหรับใช้ผลิตสินค้าและบริการนั้น¹ ธุรกิจสามารถจัดหาเงินลงทุนมาดำเนินการได้หลายแหล่งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น การขายหุ้นให้นักลงทุน การขอกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้ การนำเงินกำไรสะสมของกิจการมาใช้ ทั้งนี้ อาจแยกพิจารณาถึงแหล่งที่มาของเงินลงทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจดังต่อไปนี้

1.1.1 แหล่งที่มาของเงินลงทุนในการดำเนินธุรกิจ²

เงินลงทุนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรทราบว่าตนจะหาเงินลงทุนได้จากที่ใดได้ ที่มีเงื่อนไขดี ต้นทุนต่ำ และเหมาะสมกับธุรกิจของตน ทั้งนี้ อาจแบ่งประเภทของเงินลงทุนที่ธุรกิจสามารถจัดหาได้ดังต่อไปนี้

1.1.1.1 เงินลงทุนจากแหล่งภายใน อันเป็นลักษณะของการใช้เงินลงทุนจากส่วนที่เป็นเงินทุน (equity) ของกิจการนั้นๆ อันได้แก่

(ก.) การนำเงินในส่วนที่เป็นกำไรสะสม ซึ่งเป็นกำไรที่กิจการยังคงเก็บรักษาไว้ในกิจการมาใช้

(ข.) การออกหุ้นขายให้แก่นักลงทุนโดยการเพิ่มทุน ซึ่งประกอบด้วยหุ้นสามัญ และหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งนี้ การออกหุ้นสามัญเกิดขึ้นในกรณีที่บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ต้องการระดมทุนโดยการแบ่งทุนเป็นหุ้นๆ ละเท่าๆ กันออกจำหน่าย ผู้ถือหุ้นสามัญมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการ ส่วนการออกหุ้นบุริมสิทธิผู้ถือหุ้นนี้มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการเช่นกัน เพียงแต่ในทางบริหารการเงินแล้ว หุ้นบุริมสิทธิมีลักษณะเป็นหุ้นทุนชนิดกึ่งหนี้และกึ่งหุ้นสามัญ เพราะกิจการมีภาระแน่นอนในเรื่องการจ่ายเงินปันผล ขณะเดียวกันผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิก็มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามเงื่อนไขบุริมสิทธิที่กำหนดไว้

¹ เญจวรรณ รัชส์สุธี, การเงินธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา - วิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532), หน้า 326.

² คีรินันท์ ธนิตยวงศ์, "แหล่งเงินทุน ต้นทุน และ โครงสร้างของเงินทุน," ใน การเงินธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการธนาคารและการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), หน้า 340-344.

(ค.) การนำค่าเสื่อมราคาสะสมมาใช้ ค่าเสื่อมราคาสะสมเป็นส่วนที่กรมสรรพากรยอมให้ธุรกิจกันเงินส่วนหนึ่งไว้ เพื่อใช้ในการจัดซื้อทรัพย์สินถาวรเมื่อหมดอายุการใช้งานซึ่งในทางปฏิบัตินั้นธุรกิจสามารถตัดค่าเสื่อมราคาจากการใช้สินทรัพย์ถาวร (ยกเว้นที่ดิน) ตามอัตราที่กำหนด เป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ในแต่ละปี ซึ่งเป็นผลให้ธุรกิจลดภาระภาษีลงได้เป็นสัดส่วนกับค่าเสื่อมราคาที่ได้ตัดเป็นรายจ่าย อย่างไรก็ตาม ค่าเสื่อมราคาที่ดีเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธินั้นมิได้มีการจ่ายเป็นตัวเงินออกไปจากกิจการ ดังนั้นจำนวนเงินที่เป็นค่าของค่าเสื่อมราคาจะสะสมอยู่ในกิจการ ซึ่งกิจการสามารถนำมาใช้เพื่อจัดซื้อสินทรัพย์ทดแทนได้

(ง.) การนำสินทรัพย์ของกิจการไปใช้ประโยชน์ เช่น การนำหนี้บัญชีลูกหนี้ไปขาย (Factoring) เป็นต้น

1.1.1.2 เงินลงทุนจากแหล่งภายนอก อันเป็นลักษณะของการหาเงินลงทุนโดยการก่อหนี้แก่บริษัทจากแหล่ง หรือวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งได้แก่

(ก.) การก่อหนี้โดยการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนในระบบ (Organized Market) ในกรณีนี้เงินลงทุนจะได้อาจมาจากสถาบันทางการเงินต่างๆ ที่ตั้งขึ้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เป็นต้น

ทั้งนี้เงินลงทุนจากการกู้ยืมเงิน หรือเงินกู้ยืม อาจจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

- เงินกู้ที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งธุรกิจที่จะสามารถกู้ได้โดยไม่มีหลักประกันนั้น โดยทั่วไปจะต้องเป็นธุรกิจที่ดำเนินกิจการมานาน มีความสามารถในการชำระหนี้สินดี มีผลประกอบการที่ดี คณะผู้บริหารมีชื่อเสียง

- เงินกู้มีหลักประกัน ซึ่งเป็นเงินกู้ที่ผู้ให้กู้เรียกร้องเอาหลักประกันจากผู้กู้ เพื่อลดความเสี่ยงต่อการที่จะเกิดหนี้สูญในสินเชื่อที่ให้ผู้กู้ ทั้งนี้หลักประกันจะประกอบไปด้วยอะไรบางอย่างนั้น ผู้เขียนจะได้กล่าวไว้ในความหมายของหลักประกันใน บทที่ 2 ต่อไป

(ข.) การก่อหนี้โดยการกู้ยืมจากประชาชนโดยตรง เช่น การออกหุ้นกู้ หรือ พันธบัตรธุรกิจมาจำหน่าย ในกรณีนี้กิจการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ

(ค.) การก่อหนี้จากแหล่งเงินทุนนอกระบบ (Unorganized Market) ได้แก่ แหล่งเงินทุนที่เกิดขึ้นเองตามความต้องการในสภาวะแวดล้อมแต่ละสภาวะโดยไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์แน่นอน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความพอใจซึ่งตกลงระหว่างกันภายใต้กรอบบังคับของกฎหมายซึ่งมีความเคร่งครัดน้อยกว่าการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนในระบบ อาทิเช่น การเล่นเกมแชร์ การกู้เงินจากนายทุน หรือการก่อหนี้กับเจ้าหนี้การค้า เป็นต้น

ในขอบเขตของวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนจะขอลำเอียงเฉพาะแหล่งที่มาของเงินลงทุนในการดำเนินธุรกิจที่มาจากแหล่งภายนอกในส่วนของการขอกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนในระบบเป็นสำคัญ

1.1.2 ประเภทของเงินทุนจากแหล่งภายนอกโดยการขอกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนในระบบ

ประเภทของเงินลงทุนจากแหล่งภายนอกจะแบ่งออกตามระยะเวลาและลักษณะของการใช้เงินลงทุนได้ดังนี้กล่าวคือ

1.1.2.1 การเงินบริหารธุรกิจ (Corporate Finance)

เป็นการใช้เงินสำหรับการดำเนินโครงการและธุรกิจที่ดำเนินกิจการไปบ้างแล้ว และต้องการใช้เงินสำหรับดำเนินกิจการไม่ว่าจะเป็นสำหรับการซื้อวัตถุดิบ การซื้อสินค้ามาขาย ระยะเวลาของการใช้เงินทุนในการบริหารธุรกิจจะเป็นการใช้เงินในระยะสั้น และระยะปานกลาง เช่น การใช้สินเชื่อในรูปแบบของการเบิกเงินเกินบัญชี ซึ่งมีลักษณะเป็นสินเชื่อหมุนเวียน กล่าวคือ หากมีการใช้เงินที่เบิกเกินบัญชีครบจำนวนที่ได้เบิกไปแล้วก็ยังสามารถยืมกลับมาใช้ได้ อีก หากได้มีการคืนเงินบางจำนวนและอยู่ภายในระยะเวลาและวงเงินที่ให้สินเชื่อ เป็นต้น

1.1.2.2 การเงินบริหารโครงการ (Project Finance)

มักจะมีลักษณะของการใช้เงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการลงทุน โดยผู้กู้จะต้องจัดเสนอเอกสารข้อมูลโครงการลงทุน ซึ่งจะบรรจุรายละเอียดต่างๆ รายงานการวิเคราะห์ และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ตลาดที่จะมารองรับผลิตภัณฑ์ แหล่งวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในโครงการ ตลอดจนจำนวนเงินที่ต้องการใช้ในการดำเนินโครงการ และระยะเวลาการชำระหนี้ของโครงการนั้นๆ เพื่อให้ผู้ให้สินเชื่อได้เห็นเค้าโครง และวัตถุประสงค์ของการลงทุนอย่างเด่นชัด และสามารถวิเคราะห์โครงการการลงทุนนั้นว่ามีโอกาสในการชำระคืนเงินกู้ได้มากหรือน้อยเพียงไร ความเป็นไปได้ที่โครงการจะสามารถดำเนินไปได้ และสมควรจะพิจารณาให้สินเชื่อแก่โครงการนั้นหรือไม่³ ทั้งนี้ระยะเวลาของการใช้เงินทุนประเภทนี้มักจะเป็นการใช้เงินระยะยาว โดยจะเริ่มให้สินเชื่อตั้งแต่การก่อสร้างโรงงาน การเลือกกระบวน

³ เพชรีย์ ขุมทรัพย์, หลักการบริหารการเงิน, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, กันยายน 2530), หน้า 1.

การผลิต เทคโนโลยีที่จะใช้ ในกระบวนการผลิต การดำเนินการผลิต วิธีให้สินเชื่อแบบการ
เงินบริหารโครงการนี้เหมาะสมกับโครงการในรูปแบบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิต
อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับพลังงาน อุตสาหกรรมปิโตรเคมีคัล อุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูง
และทันสมัย อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับสาธารณูปการ เช่น การสร้างทางด่วน ระบบขนส่งมวลชน
เช่น กิจการรถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน เป็นต้น และโครงการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา
ประเทศซึ่งโครงการดังกล่าวมานี้มักต้องใช้เงินสำหรับโครงการจำนวนมาก ดังนั้น โดยทั่วไป
ในการให้สินเชื่อโครงการประเภทนี้ สถาบันการเงินใดๆ แห่งเดียวจึงมักไม่สามารถสนองความ
ต้องการสินเชื่อของผู้กู้ได้แต่เพียงสถาบันเดียวเนื่องจากมีวงเงินสินเชื่อสูงมาก ดังนั้น จึงมักมี
การรวมกลุ่มในระหว่างสถาบันการเงินหลายๆ สถาบันมาร่วมกันให้สินเชื่อแก่โครงการใดโครงการ
หนึ่ง ซึ่งการร่วมกันให้สินเชื่อนี้เป็นการเฉลี่ยความเสี่ยงของสถาบันการเงินอีกด้วย ทั้งนี้วิธี
การให้สินเชื่อแบบนี้เรียกกันว่าการร่วมกันให้สินเชื่อ (Syndication)

1.1.3 ความหมายของการเงินบริหารโครงการ

ในทางตำราได้มีการให้ความหมายของการเงินบริหารโครงการไว้หลายแนวด้วยกัน
ดังนี้

การเงินบริหารโครงการ⁴ หมายถึง การให้สินเชื่อแก่โครงการโดยการ
ประเมินค่าของโครงการจากความสามารถในการดำเนินโครงการต่อไปได้ จากกระแสรายได้
จากทรัพย์สินของโครงการ เป็นต้น มากกว่าที่จะมาประเมินค่าจากงบดุลของผู้กู้

⁴ แปลเอาความจาก " Project Finance is finance provided against
an assessment of the merits of the particular project -its viability,
income stream, assets etc - rather than the balance sheet of the
borrower." in Edwin Malow, Legal Issues Arising in Project Financing,
(London : Denton Hall & Warrens, October 1992), page 1.

การเงินบริหารโครงการ หมายถึง การให้สินเชื่อแก่หน่วยเศรษฐกิจหน่วยใดหน่วยหนึ่ง โดยผู้ให้สินเชื่อจะพิจารณาความสามารถในการคืนเงินกู้และสินเชื่อในเบื้องต้นจากกระแสเงินสดและรายได้ของหน่วยเศรษฐกิจนั้น และพิจารณาจัดหลักประกันจากสินทรัพย์ของหน่วยเศรษฐกิจนั่นเอง⁵

คำที่สำคัญที่สุดในความหมายของการเงินบริหารโครงการในความหมายที่ 2 นี้ก็คือคำว่า "ในเบื้องต้น" กล่าวคือ ในขณะที่ผู้ให้สินเชื่อพิจารณาการคืนเงินกู้และสินเชื่อจากกระแสเงินสดของโครงการอันมาจากรายได้จากดำเนินโครงการเป็นอันดับแรก ผู้ให้สินเชื่อต้องมีความมั่นใจว่าในกรณีที่เลวร้ายที่สุดผู้ให้สินเชื่อก็จะยังได้รับการคืนเงินกู้และสินเชื่อที่ให้ ทั้งนี้อาจด้วยการกำหนดให้มีบุคคลที่สามเข้ามารับประกันหรือให้การค้ำประกันสินเชื่อดังกล่าว

อนึ่ง การเงินบริหารโครงการจะไม่มีผลกระทบที่เป็นนัยสำคัญต่อบุคคลหรือวงเงินสินเชื่อของบริษัทผู้สนับสนุน (sponsor*) ดังเช่นการใช้สินเชื่อในกรณีอื่นๆ ซึ่งจะต้องบันทึกเป็นหนี้สินหรือเปิดเผยข้อมูลโดยละเอียดในรายงานทางการเงินของบริษัท

ในการพิจารณาให้สินเชื่อโครงการนั้น⁶ ผู้ให้สินเชื่อจะพิจารณาถึงโครงการที่เสนอทรัพย์สิน สัญญา ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ และกระแสเงินสดของโครงการเป็นอิสระและแยกต่างหากไปจากผู้เริ่มโครงการ (Promoters) หรือผู้สนับสนุน แม้ในการวิเคราะห์การให้

⁵ แปลเอาความจาก "A financing of a particular economic unit in which a lender is satisfied to look initially to the cash flows and earnings of that economic unit as the source of funds from which a loan will be repaid and to the assets of the economic unit as collateral for the loan." in Peter K.Nevitt, Project Finance, (Published by Euromoney, 1989), p.3.

* sponsor ในความหมายส่วนใหญ่ จะหมายถึงกลุ่มผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท หรือโครงการซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึง "sponsor" โดยใช้คำว่า "ผู้สนับสนุน"

⁶ Peter K.Nevitt, Project Finance, p.1.

สินเชื่อในขั้นสุดท้าย ผู้ให้สินเชื่อจะกำหนดให้มีการสนับสนุนการขอสินเชื่อจากผู้สนับสนุนบางรายก็ตาม การสนับสนุนดังกล่าวก็อยู่ในรูปแบบโดยอ้อมหรือที่มีเงื่อนไข และจะไม่มีผลกระทบต่อวงเงินสินเชื่อของผู้สนับสนุนหรือมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การขอสินเชื่อภายใต้วงเงินของผู้เริ่มโครงการหรือผู้สนับสนุน

จากความหมายของการเงินบริหารโครงการที่กล่าวมาในข้างต้น อาจสรุปได้ดังนี้ คือ ในการหาเงินทุนมาเพื่อใช้ในการบริหารโครงการนั้น สิ่งที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของเจ้าของโครงการ ก็คือ การจัดหาแหล่งสินเชื่อสำหรับบริหารโครงการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าของโครงการมากที่สุด และเกิดภาระผูกพันต่อเจ้าของโครงการ หรือผู้สนับสนุนน้อยที่สุด (non-recourse) อีกทั้งยังต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสถานะทางสินเชื่อหรืองบดุลของผู้สนับสนุนเอง โดยมีการบริหารการเงินอย่างเป็นอิสระจากงบดุลของเจ้าของโครงการและผู้สนับสนุน ดังนั้น ในบางครั้งการเงินบริหารโครงการจึงถูกเรียกว่า การบริหารการเงินแบบนอกงบดุล⁷ (off balance sheet financing) นั่นก็คือการที่โครงการมีสิทธิได้รับเงินกู้หรือมีข้อผูกพันในการชำระเงินตามที่ตกลงไว้ในสัญญาโดยที่ไม่ต้องบันทึกไว้ในงบดุลของเจ้าของโครงการและผู้สนับสนุน แต่อาจต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยงนอกงบดุลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย และผู้กู้ก็ยังคงการให้โครงการของตนได้รับการจัดสรรสินเชื่อ และเงินลงทุนโดยสามารถใช้ประโยชน์จากจุดเด่นทางเศรษฐกิจของโครงการเอง โดยไม่กระทบต่องบดุลของกิจการหรือของผู้สนับสนุน ในทางตรงกันข้าม ผู้ให้สินเชื่อเองก็ไม่ต้องมารับความเสี่ยงในส่วนทุน (equity) ของโครงการด้วย และผู้ให้สินเชื่อต้องการความมั่นใจว่าจะได้รับชำระหนี้คืนทั้งหมดไม่ว่า จากโครงการ จากผู้สนับสนุน หรือ จากบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ในการทำข้อตกลงในการให้สินเชื่อเพื่อบริหารโครงการ เจ้าของโครงการ และ ผู้ให้สินเชื่อจะร่วมกันจัดทำข้อตกลงทางด้านการเงินทั้งระบบ (Financing Package) ที่มีข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ผู้ให้สินเชื่อยอมรับได้ และเป็นโครงการที่มีนโยบายการบริหารการเงินที่ดี เช่น มีการประกันที่จะดำเนินโครงการให้เสร็จสมบูรณ์ครบถ้วน (Completion Guarantees) และมีการรับรู้และให้ค้ำประกันอย่างต่อเนื่อง (Continuing Undertaking) จากเจ้าของโครงการ ผู้สนับสนุน และบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย

⁷ วิเชษฐ์ วจนสุภาณ, สุกัญญา พงศ์ธิดา, ศิลปพร ศรีจันเพชร, "นวัตกรรมทางการเงินการลดความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ย," จุฬาลงกรณ์วารสาร 6 (ตุลาคม-ธันวาคม 2536) : 77.

ดังนั้น คู่สัญญาที่มีบทบาทสำคัญในการเงินบริหารโครงการคือ ผู้เริ่มโครงการ ผู้สนับสนุน หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย ในโครงการหนึ่งๆ อาจมีผู้สนับสนุนคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ เช่น บริษัทก่อสร้าง สิ่งที่มุ่งใจบริษัทก่อสร้างให้มาเป็นผู้สนับสนุนโครงการก็คือ ผลกำไรจากการรับเหมาก่อสร้างโครงการ บริษัทที่ดำเนินงานโครงการ สิ่งที่มุ่งใจบริษัทที่ดำเนินงานโครงการ หรือบริหารโครงการ คือ ผลกำไรจากการขายผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ได้จากโครงการ ส่วนแรงจูงใจสำหรับผู้สนับสนุนอื่นๆ ก็คือ เพื่อการกระจายผลิตภัณฑ์ของผู้สนับสนุน ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์ของกิจการของผู้สนับสนุนเป็นวัตถุดิบของโครงการ หรือเพื่อจัดหากระบวนการผลิตหรือวัตถุดิบเพื่อป้อนธุรกิจของผู้สนับสนุนเอง ในกรณีที่กิจการของผู้สนับสนุนมีความจำเป็นต้องใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จากโครงการเป็นวัตถุดิบในการผลิตของกิจการของผู้สนับสนุน เป็นต้น

1.2 ลักษณะของการเงินบริหารโครงการ

การเงินบริหารโครงการแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ⁸ คือการเงินบริหารโครงการแบบที่ไม่สามารถไล่เบี้ยเอาากับเจ้าของโครงการหรือผู้สนับสนุนได้ (non - recourse financing) หรือ การเงินบริหารโครงการแบบที่สามารถไล่เบี้ยได้อย่างจำกัด (limited - recourse financing)

การเงินบริหารโครงการแบบไม่สามารถไล่เบี้ยเอาากับเจ้าของโครงการ หรือผู้สนับสนุน⁹ หมายความว่าผู้ให้สินเชื่อจะได้รับการชำระหนี้เงินกู้คืนจากผลประกอบการของโครงการเท่านั้น นอกจากนี้ยังหมายความว่าธนาคารผู้ให้กู้จะอาจบังคับเอาากับเงินรายได้ทั้งหมดของโครงการที่เกิดจากเงินกู้จากธนาคารผู้ให้กู้เพื่อมาจ่ายคืนเงินต้น และหมายความถึงการเยียวยาผู้ให้สินเชื่อในการบังคับเอาากับหลักประกันทั้งหลายของโครงการในกรณีที่เกิดการผิดนัดตามสัญญาให้สินเชื่อได้เฉพาะส่วนทรัพย์สินและเงินได้ที่เกิดจากการดำเนินงานเท่านั้น ผู้ให้สินเชื่ออาจไม่มีสิทธิที่จะบังคับเอาจากตัวผู้กู้หรือคู่สัญญาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คุ้มกับหนี้ ถึงแม้ว่าผู้กู้ยังคงมีความรับผิดชอบค้ำประกันและประกัน (warranties) และ ภาระผูกพัน (covenants)

⁸ Edwin Marlow, Legal Issues Arising in Project Financing, (Denton Hall Burgin & warrens, October 1992), page 2.

⁹ Ibid.

ณ เวลานั้นเคยมีความเห็นของนักกฎหมายอังกฤษเห็นว่า non-recourse ในกรณีนี้เป็นไปไม่ได้ตามกฎหมายอังกฤษ ที่ว่าไม่มีภาระผูกพันที่จะชำระคืนอาจจะเกิดจากการไม่มีหนี้ ดังนั้น จึงไม่มีการบังคับเอาหลักประกัน อย่างไรก็ตาม ปรกติผู้ให้สินเชื่อจะให้ผู้กู้มีภาระผูกพันในการชำระคืนเงินกู้ด้วยเสมอ ซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงข้อสงสัยใดๆ ที่เกี่ยวกับความสามารถในการบังคับชำระหนี้เอาหลักประกันต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ให้สินเชื่อไม่สามารถเข้าไปบังคับในโครงการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือสิทธิใดๆ ที่ผู้กู้จะมี และให้ผู้ให้สินเชื่อเพิ่มระดับความรู้สึกที่ว่าถ้าผู้สนับสนุน เลือกที่จะไม่สนับสนุนผู้กู้ธนาคารผู้ให้สินเชื่อก็อาจให้เลิกกิจการ (liquidation) ซึ่งไม่เป็นผลดีสำหรับผู้สนับสนุนเองหากจะมีการขอสินเชื่ออีกสำหรับโครงการอื่นๆ ในอนาคต ดังนั้น ในการทำโครงการผู้สนับสนุนจึงมักจะก่อตั้งเป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เดียว (a single purpose vehicle) เพื่อทำโครงการใดโครงการหนึ่งโดยเฉพาะ และการกู้ยืมเงินโดยไม่มีต้องมีทรัพย์สินอื่นใด ในกรณีเช่นนี้ ความรับผิดชอบเงินกู้ก็จะไม่เกี่ยวข้องกับผู้สนับสนุนเลย อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สินเชื่อก็ยังหาทางที่จะให้ผู้สนับสนุนเข้ามารับผิดชอบด้วย เช่นให้ผู้สนับสนุนเข้ามาทำสัญญาสนับสนุนโครงการในกรณีที่โครงการประสบปัญหาในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน ต้องเพิ่มทุน หรือให้โครงการกู้ยืมเงินโดยผู้สนับสนุนเป็นผู้ให้กู้ด้อยสิทธิ (Subordinated loan) หรือต้องจัดหาหลักประกัน เช่น หนังสือค้ำประกันมาวาง หรือในกรณีที่ผู้สนับสนุนเป็นผู้ที่จะซื้อสินค้าจากโครงการเพื่อเป็นวัตถุประสงค์ของกิจการตนเอง ผู้ให้สินเชื่อก็จะให้ผู้สนับสนุนเข้ามาทำสัญญาซื้อสินค้ากับโครงการโดยเป็นสัญญาระยะยาวและกำหนดจำนวนขั้นต่ำที่ผู้สนับสนุนจะต้องซื้อจากโครงการซึ่งก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้หลักประกันแก่ผู้ให้สินเชื่อว่าโครงการจะสามารถดำเนินต่อไปได้และจะมีตลาดรองรับสินค้าอย่างแน่นอน ซึ่งผู้ให้สินเชื่อมีกันั้นมักจะให้ผู้ให้สินเชื่อแบบที่ผู้ให้สินเชื่อสามารถไล่เบี้ยจากผู้สนับสนุนได้อย่างจำกัด มากกว่าแบบที่ผู้ให้สินเชื่อไม่สามารถไล่เบี้ยเอาผู้สนับสนุนได้เลย

1.3 ข้อกำหนดสำคัญในสัญญาให้สินเชื่อ หรือสัญญากู้ยืมเงินที่ใช้ในการเงินบริหารโครงการ

เมื่อโครงการต้องการเงินลงทุนมาเพื่อสนับสนุนและใช้จ่ายในโครงการ เช่น การก่อสร้างโครงการ การซื้อเทคโนโลยี สิทธิบัตร และสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในโครงการ ซึ่งเงินลงทุนนั้นนอกจากจะได้จากส่วนของผู้ถือหุ้นแล้ว ในบางส่วนโครงการต้องไปขอกู้ยืมเงินลงทุนมาจากสถาบันการเงินต่างๆ และในการกู้ยืมเงินเพื่อมาสนับสนุนโครงการนั้น สถาบันการเงินก็จะมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการจากข้อมูลที่โครงการเสนอให้สถาบันการเงินพิจารณา และขั้นตอนสำคัญหลังจากที่สถาบันการเงินได้วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการแล้วเสร็จ และอนุมัติโครงการแล้วขั้น

ตอนหนึ่งก็คือ ขั้นตอนการทำสัญญา และเจรจาสัญญาให้สินเชื่อ (Credit Facilities Agreement) หรือ สัญญากู้ยืมเงิน (Loan Agreement) ซึ่งในสัญญาดังกล่าวส่วนใหญ่จะมีการกำหนดเงื่อนไขและข้อกำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขในสัญญาดังกล่าวในหลักใหญ่ๆ ที่สำคัญโดยย่อ ดังนี้

1.3.1 ในส่วนต้นของสัญญาจะเป็นชื่อและที่อยู่ของคู่สัญญา และต่อมาก็มักมีข้อความที่มีการแสดงถึงเจตนาของคู่สัญญาว่าแต่ละฝ่ายมีวัตถุประสงค์อะไรในการเข้าทำสัญญา (whereas clause)

1.3.2 คำนิยามหรือคำจำกัดความในส่วนนี้จะเป็นการให้คำจำกัดความของคำหรือข้อความที่ใช้ในสัญญาบ่อยๆ หรือเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะ ซึ่งการให้คำนิยามนี้ก็จะมีความหมายก็คือ ไม่ต้องอธิบายซ้ำในการกล่าวถึงคำหรือข้อความนั้นๆ ในสัญญาอีก เพราะเป็นที่ตกลงระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องว่าคำๆ นั้นมีความหมายว่าอะไร หากเป็นสัญญาภาษาอังกฤษก็อาจเขียนเป็นอักษรตัวใหญ่ หรืออักษรตัวแรกของคำเป็นตัวใหญ่เพื่อที่ผู้อ่านจะได้ทราบว่าคำๆ นั้นเป็นคำที่มีการให้คำนิยามไว้แล้ว

1.3.3 ประเภทและวงเงินที่ให้สินเชื่อโดยจะมีการระบุไว้ว่า สินเชื่อที่ให้ก็มีประเภท มีวงเงินในแต่ละประเภทเท่าใด หากกรณีเป็นการร่วมให้สินเชื่อ (syndication) ก็จะมีการระบุถึงประเภทและวงเงินของผู้ร่วมให้สินเชื่อแต่ละรายนอกจากนี้อาจจะมีการตกลงให้เลือกสกุลเงินตรา (option currency) วิธีการเปลี่ยนสกุลเงินตรา ฯลฯ

1.3.4 เงื่อนไขบังคับก่อน (Condition Precedent) เป็นการกำหนดถึงลักษณะการกระทำที่ผู้กู้จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงก่อนที่จะมีสิทธิเบิกถอน (drawdown) เงินกู้หรือขอใช้สินเชื่อจากผู้ให้สินเชื่อ ตัวอย่างเงื่อนไขบังคับก่อน เช่น การส่งมอบหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อบังคับ มติคณะกรรมการในการกู้ยืมเงิน ตัวสัญญาใช้เงินในการเบิกเงินแต่ละงวด การจัดหาความเห็นในทางกฎหมายของที่ปรึกษากฎหมายเพื่อยืนยันความสมบูรณ์ของสัญญา การกำหนดให้มีคำรับรอง (Representation and warranty) ซึ่งคำรับรองนั้นจะต้องถูกต้องในวันกู้ยืมเงินและในวันที่เบิกถอนเงินกู้และขอใช้สินเชื่อ หากปรากฏว่าไม่ถูกต้องแล้วสัญญากู้ยืมนั้นก็ยังไม่สมบูรณ์ และกรณีที่ยังมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขบังคับก่อน ก็ยังไม่ถือว่าผู้กู้ผิดนัดเพียงแต่ผู้กู้จะยังไม่มีความผิดเบิกถอนเงินกู้หรือขอใช้สินเชื่อได้

1.3.5 การชำระคืนเงินต้น (Repayment) โดยมีการกำหนดว่าจะชำระคืนอย่างไรในจำนวนครั้งละเท่าใด จะเป็นการชำระแบบครั้งเดียวหมด (Balloon payment) หรือการชำระเป็นงวดๆ ทุก 3 เดือน หรือ 6 เดือน ระยะเวลาแห่งการปลอดหนี้ (Grace period) และข้อตกลงที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับในกรณีชำระเงินกู้คืนก่อนกำหนด (Prepayment fee)

1.3.6 ดอกเบี้ย (Interest) โดยมีข้อกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอน (Fixed rate) หรืออัตราดอกเบี้ยลอยตัวขึ้นลงได้ (Floating rate) โดยปกติ การกำหนดดอกเบี้ย

มักมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว โดยถือเอาอัตราที่ให้ลูกค้าชั้นดี (Prime rate) กู้ (อัตราอาจเปลี่ยนแปลงเมื่อใดก็ได้ เช่น ทุก 3 เดือน 6 เดือน หรือตามอัตราที่ใช้เป็นฐานนั้น จะเปลี่ยนแปลงเมื่อใด) บวกด้วย Libor หรือ Sibor วิธีการคำนวณดอกเบี้ย ระยะเวลาที่ใช้ในการคำนวณดอกเบี้ยกรณีดอกเบี้ยผิดนัด

1.3.7 หลักประกัน (Security และ Guarantee) การกำหนดที่ให้ผู้กู้จัดหาหลักประกัน เช่น สัญญาค้ำประกัน การจำนำ จำนองทรัพย์สิน ฯลฯ

1.3.8 ข้อผูกพันที่ต้องกระทำการ (Affirmation Condition) และข้อผูกพันว่าต้องไม่กระทำการ (Negative Condition) ข้อผูกพันที่ต้องกระทำการเป็นการระบุเงื่อนไขต่างๆ ที่ผู้กู้จะต้องกระทำ เช่น การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ การส่งรายงานประจำปี บัญชีงบดุลรับรองโดยผู้สอบบัญชีที่เชื่อถือได้ การบอกกล่าวเมื่อเกิดกรณีผิดสัญญา (notice of event of default) การดำเนินการให้เป็นไปตามคำรับรองที่ได้ให้ไว้ การบอกกล่าวเมื่อเกิดคดีฟ้องร้องการยินยอมให้ผู้ให้กู้เข้าตรวจสอบฐานะ ณ สถานที่ทำการ การรักษาอัตราส่วนระหว่างหนี้สินกับมูลค่าของสินค้า อัตราส่วนกับทรัพย์สินหมุนเวียน ฯลฯ ส่วนข้อผูกพันว่าต้องไม่กระทำการนั้น โดยทั่วไปเป็นข้อตกลงที่ผู้กู้จะไม่ทำการจำนองจำนำทรัพย์สินของผู้กู้แก่เจ้าหนี้รายอื่น จะไม่กระทำการกู้ยืมเงินมากกว่าที่กำหนด จะไม่ทำการค้ำประกัน ก่อหนี้ เปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้อบังคับของบริษัทหรือก่อภาระผูกพันใดๆ หนี้อัตราส่วนของผู้กู้เอง ฯลฯ

1.3.9 คำรับรอง (Representation and Warranty) เป็นคำรับรองที่ผู้กู้ให้แก่ผู้ให้กู้โดยจะครอบคลุมถึงสถานภาพและข้อเท็จจริงที่จำเป็นเกี่ยวกับการให้กู้ การให้คำรับรองที่ผิดในสาระสำคัญอาจทำให้ถือว่าเป็นการผิดสัญญาได้ คำรับรองนั้นจะคลุมถึงสถานภาพทางกฎหมายและอำนาจของผู้กู้ การรับรองว่าไม่มีคดีข้อพิพาทติดค้างอยู่ การได้รับความยินยอมจากทางราชการในการกู้ยืมเงิน เป็นต้น

1.3.10 กรณีผิดนัด (Default) โดยกำหนดว่ากรณีใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการผิดนัด เช่น การไม่ชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามกำหนด คำรับรองอันเป็นเท็จหรือไม่จริงด้วยข้อเท็จจริงการผิดนัดชำระหนี้ในสัญญาอื่น (Cross Default) หรือการผิดสัญญาอันเนื่องมาจากกรณีอื่น หรือการที่ผู้กู้ถูกฟ้องคดีล้มละลาย

1.3.11 ภาษี (Taxation) เป็นข้อกำหนดที่จะกำหนดว่าผู้ให้กู้จะได้รับชำระเงินคืนโดยปราศจากภาระภาษี โดยอาจจะกำหนดให้ผู้กู้รับผิดชอบในเรื่องภาษี ดอกเบี้ย อากรแสตมป์ การดำเนินการเพื่อให้ได้รับการยกเว้นภาษีดอกเบี้ย

1.3.12 กฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาและเขตอำนาจศาลที่จะพิจารณาคดี เป็นไปตามความตกลงของคู่สัญญา

1.3.13 ค่าใช้จ่ายต่างๆ (Expenses) เป็นการกำหนดให้ผู้กู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ค่าธรรมเนียมวิชาชีพกฎหมาย (Legal Fee) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำสัญญา

เงินทรงจ่าย ค่าอากรแสตมป์ ค่าจัดการเงินกู้ (Management Fee) ค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นภายหลังจากการให้กู้ (Increase Cost) ค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน (Agency Fee) ในกรณีการกู้ร่วม และค่าธรรมเนียมกันวงเงินกู้และการยกเลิกเงินกู้ (Commitment Fee and Cancellation) ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการที่ผู้กู้จะต้องชำระค่าธรรมเนียมในการสำรองเงินสดสำหรับเงินที่ยังไม่ได้เบิก และค่าธรรมเนียมในการยกเลิกเงินกู้

จากข้อกำหนดและเงื่อนไขข้างต้นในสัญญาให้สินเชื่อจะมีการกล่าวถึงหลักประกัน และในข้อกำหนดบางข้อในสัญญาก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักประกันของผู้ให้สินเชื่อ ตัวอย่างเช่น ในข้อ 1.3.7 ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเรื่องหลักประกัน ซึ่งกล่าวถึงหลักประกันในสัญญาว่าจะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง และกำหนดระยะเวลาที่ผู้กู้จะต้องจัดทำหลักประกันแต่ละชนิดให้แก่ผู้ให้สินเชื่อ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องจัดทำให้แก่ผู้ให้สินเชื่อก่อนที่จะทำการเบิกถอนเงินงวดแรกตามสัญญาให้สินเชื่อ และในสัญญาให้สินเชื่อก็มักจะกำหนดรูปแบบ และข้อกำหนดเงื่อนไขของสัญญาหลักประกันแต่ละชนิดไว้ในเอกสารแนบท้ายสัญญาซึ่งผู้กู้จะต้องจัดทำเอกสารหลักประกันให้มีข้อความ และรูปแบบตามที่กำหนดไว้ด้วย ซึ่งหลักประกันที่ใช้ในการบริหารโครงการอุตสาหกรรม จะประกอบด้วยหลักประกันอะไรบ้างนั้น จะได้กล่าวในบทที่ 2 ต่อไป